

НАРЕДБА

№
..... 2018 г.

за утвърждаване на медицински стандарт „Гастроентерология”

Член единствен. С наредбата се утвърждава медицинският стандарт „Гастроентерология“, съгласно приложението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Лечебните заведения за болнична помощ със съществуващи структури, които осъществяват дейности по гастроентерология към датата на влизане в сила на наредбата, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата в 6-месечен срок от влизането ѝ в сила.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

§ 3. Указания по прилагането на наредбата се дават от министъра на здравеопазването.

КИРИЛ АНАНИЕВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Медицински стандарт „Гастроентерология“

А. Дефиниция, основна цел и задачи на медицинската специалност "Гастроентерология".

Гастроентерологията е основна медицинска специалност. Целта на специалността е придобиване на необходимите теоретични знания и практически умения за осъществяване и осигуряване на квалифицирано и качествено диагностициране, лечение, рехабилитация и профилактика на заболяванията на гастроинтестиналния тракт (хранопровод, стомах, тънки и дебели черва), черния дроб, жлъчната система, панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума за постигане на очаквания терапевтичен ефект. Отличителна черта на специалността е интердисциплинарният ѝ характер, обусловен от наличието на припокриващи се области с други медицински специалности, отразени по-долу.

Медицинската специалност „Гастроентерология“ включва:

1. Диагностика и специализирано лечение на заболяванията на гастроинтестиналния тракт (хранопровод, стомах, тънки и дебели черва), черния дроб, жлъчната система, панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума.
2. Проследяване ефективността на приложената терапия.
3. Извършване на профилактични дейности.
4. Определяне и степенуване на късните последици от гастроентерологичните болести.
5. Диагностика и лечение на онкологичните заболявания на посочените органи.
6. Интегриране с два основни диагностично-лечебни метода: ендоскопията и абдоминалната ехография.
7. Взаимодействие с други специалности за осъществяване на диагностична и терапевтична прецизност - клинична лаборатория, образна диагностика, микробиология, вирусология, клинична имунология, обща и клинична патология, медицинска генетика и други.

Б. Изисквания за осъществяване на дейности в областта на гастроентерологията.

Медицинският стандарт "Гастроентерология" регламентира изискванията по отношение на:

1. Структурата на гастроентерологичната помощ.
2. Човешките ресурси.
3. Оборудването на лечебните заведения с апаратура и консумативи, в това число съобразно тяхното ниво на компетентност.
4. Методите на диагностика и лечение.

В. Направления и дейности в областта на гастроентерологията.

1. Диагностика, лечение и продължително клинично наблюдение на органични заболявания и функционални нарушения на гастроинтестиналния тракт, хепато-билиарната система, панкреаса, абдоминалната кухина, перитонеума и ретроперитонеалното пространство.

2. Ендоскопия (горна, долна) с диагностична и лечебна цел.

3. Абдоминална ехография - конвенционална, доплерова, интервенционална,

ендоскопска, контрастна и други (еластография).

4. Функционална диагностика.
5. Лапароскопия, лапароскопска ехография.
6. Хранене и диетология на гастроентерологичните заболявания.
7. Профилактика на гастроентерологичните заболявания.

Г. Основни методи на диагностика в гастроентерологията.

I. Анамнеза и интерпретация на данните.

II. Физикални методи на изследване.

III. Анализ на лабораторни изследвания: химични, биохимични, имунологични, вирусологични, молекулярно-биологични, микробиологични и други.

IV. Функционални методи: сондови методи, дихателни тестове, фекални тестове.

V. Инвазивни процедури с диагностична цел - коремна парацентеза.

VI. Биопсични методи за хистологична диагноза на бенигни и малигнени гастроентерологични заболявания - перкутанна чернодробна биопсия, тънчочревна биопсия, биопсия на туморни лезии под ехографски контрол и посредством ехоендоскопия.

VII. Ендоскопски изследвания:

1. Езофагогастродуоденоскопия, ниска проксимална ентероскопия.
2. Ентероскопия, капсулна ендоскопия.
3. Долна ендоскопия - ректороманоскопия, сигмоидоскопия, колоноскопия.
4. Ендоскопски интервенционални процедури за цитологична и хистологична диагноза и лечебни процедури.
5. Ендоскопска холангио-панкреатография с лечебни процедури.
6. Диагностична лапароскопия.

VIII. Абдоминална ехография:

1. Конвенционална ехография.
2. Доплерова ехография.
3. Контрастна ехография.
4. Интервенционална ехография.
 - 4.1. Тънкоиглена аспирационна биопсия под ултразвуков контрол.
 - 4.2. Целенасочена хистологична биопсия.
 - 4.3. Други комбинации по образно-диагностични методи.
5. Ендоскопска ехография: горноендоскопска ехография и долноендоскопска ехография с ригидна сонда (ендоректална ехография) и флексибилен ендоскоп.
 - 5.1. Без биопсия.
 - 5.2. С целенасочена пункция за цитологично, хистологично и микробиологично изследване.
 - 5.3. Ендоскопска ехография и свързаните с нея диагностични и терапевтични процедури.
6. Лапароскопия и лапароскопска ехография с и без биопсия.

IX. Изискване в контекста на диагностичния алгоритъм на други диагностични методи извън специалността.

Д. Основни методи на лечение в гастроентерологията.

I. Медикаментозно лечение:

1. Назначаване на консервативна терапия.
2. Проследяване на ефекта от терапията и промяна при ниска ефективност.
3. Подготовка за продължителна терапия след овладяване на основни симптоми при хроничните болести.

4. Прекратяване на лечението след оздравяване на острия процес.
- II. Коремна парацентеза с лечебна цел.
- III. Ендоскопски процедури с лечебна цел:
 1. На хранопровода, стомаха и червото:
 - 1.1. Дилатация на стриктури (бенигнени и малигнени) и сфинктерни зони - бужиране, балонна дилатация.
 - 1.2. Полипектомии.
 - 1.3. Поставяне на протези при обструкция.
 - 1.4. Локално лечение на варици при портална хипертония.
 - 1.5. Ендоскопска хемостаза при остро кървене.
 - 1.6. Ендоскопска екстракция на чуждо тяло.
 - 1.7. Ендоскопска мукозна резекция (макробиопсия).
 - 1.8. Ендоскопска гастростома и ентеростома.
 - 1.9. Кръвоспиращи техники в колона и аналната зона.
 - 1.10. Други процедури.
 2. На жлъчната система и панкреаса:
 - 2.1. Ендоскопска папилосфинктеротомия.
 - 2.2. Ендоскопска екстракция на конкременти от холедоха или общия жлъчен или панкреасен канал - с и без литотрипсия.
 - 2.3. Ендоскопски назобилиарен и назопанкреасен дренаж.
 - 2.4. Ендоскопска гастро- или дуоденокистостомия със или без протезиране.
 - 2.5. Ендоскопска дилатация.
 - 2.6. Ендоскопско протезиране.
 - 2.7. Лечебни процедури при ендоскопска ехография – тънкоиглено инжектиране на лекарства, аспирация на парагастрални, ретроперитонеални и панкреасни кисти.
 3. Ендоскопски профилактични процедури.
 4. Други процедури.
- IV. Лечебни процедури под ултразвуков контрол:
 1. На гастроинтестиналния тракт:
 - 1.1. Гастростома, ентеростома под ехографски контрол.
 - 1.2. Аспирация на перианоректални абсцеси под ендоехографски контрол.
 2. На черния дроб:
 - 2.1. Лечение на паразитни и непаразитни кисти – ПАИР (перкутанна аспирационно-инжекционно-реаспирационна) техника.
 - 2.2. Пункционно и дренажно лечение на абсцеси, разпадни ракови зони, интрахепатални хематоми.
 - 2.3. Аблация на тумори - първични и метастатични.
 3. На слезката:
 - 3.1 Перкутанна аспирация на хематоми, абсцеси, разпадни ракови огнища, паразитарни и непаразитарни кисти.
 4. На жлъчната система:
 - 4.1. Перкутанна холецистостома.
 - 4.2. Външен билиарен дренаж – включително с преминаване във вътрешен.
 5. На панкреаса:
 - 5.1. Перкутанно и дренажно лечение на остър некротизиращ панкреатит.
 - 5.2. Пункционно и дренажно лечение на панкреасни кисти, псевдокисти и абсцеси.
 6. На коремната кухина и ретроперитонеума:
 - 6.1. Перкутанно пункционно и дренажно лечение на интраабдоминални и ретроперитонеални кисти, абсцеси, локализиращи изливи.

Е. Апаратура.

I. Ендоскопска апаратура:

1. Апарати за горна ендоскопия:

1.1. Конвенционални апарати: гастроскоп, дуоденоскоп, сигмоидоскоп, ректоскоп, колоскоп.

1.2. Ендоскопски апарати за специализирана интервенционална ендоскопия.

1.3. Ентероскоп, набор за капсулна ендоскопия.

2. Апарат за ендоскопска ехография.

3. Лапароскоп с/без апаратура за лапароскопска ехография.

4. Източник за светлина, аспирационна помпа, апаратура за дезинфекция, източник на високочестотен ток.

5. Специализирани набори за ендоскопски диагностични и лечебни процедури.

6. Архивиращи устройства.

7. Стерилизатори.

II. Абдоминална ехография:

1. Апарати от нисък клас:

1.1. Техническа характеристика - мултичестотни секторни, линейни за повърхностни структури или конвексни трансдюсери 2,5 – 7 MHz, електронно фокусиране, достатъчен брой синхронизирани канали, най-малко два входа.

1.2. Архивиращи устройства - задължително условие за всички класове.

1.3. Използват се за целите на извънболничната медицинска помощ и като преносими до леглото на пациента и в операционните зали на лечебните заведения за болнична помощ апарати.

1.4. Апаратите от нисък клас са задължителни за болници, в които има отделения/клиники от I ниво на компетентност, които осъществяват дейности в областта на гастроентерологията, а също и за осъществяването на интраоперативна дейност, като в този случай се ползват специални трансдюсери.

2. Апарати от среден клас:

2.1. Техническа характеристика - освен базовите изисквания на ниския клас, апаратите от среден клас са с подобрен софтуер за висока резолюция (разделителна способност) и притежават доплерова система с възможности за дву- или триизмерно изображение (2D - 3D).

2.2. Апаратите от среден клас са задължителни за болници, в които има отделения/клиники по гастроентерология от II ниво на компетентност.

2.3. Препоръчително е наличието на апарати от среден клас за извънболничните структури и за болници, в които има отделения/клиники от I ниво на компетентност, които осъществяват дейности в областта на гастроентерологията.

3. Апарати от висок клас:

3.1. Техническа характеристика - мощни скенери с най-съвременна технология, които притежават посочените по-горе устройства, и към тях: тъканно хармонично изображение, хармоничен доплер, препоръчително с възможност за осигуряване на нисък механичен индекс за контрастни изследвания, три- и четириизмерно изображение (3D - 4D).

3.2. Аксесоари за интервенционални процедури под ехографски контрол.

3.3. Към този клас се причисляват апаратите за горна, долна и лапароскопска ехография (ехографска видеоендоскопия) и т. нар. минисонда за интрадуктални изследвания.

3.4. Тази апаратура е необходима за болници, в които има отделения/клиники по гастроентерология от III ниво на компетентност.

3.5. Работата с тази апаратура изисква допълнително обучение на лекарите, извършващи консултативна дейност и интервенционални процедури под ехографски контрол.

Ж. Изисквания за осъществяването на дейности в областта на гастроентерологията в лечебни заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ.

1.1. Дейности по отношение на пациенти с гастроентерологични заболявания могат да се осъществяват в лечебни заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ.

1.2. В лечебните заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ се извършва диагностика на заболявания, които изискват провеждане на конвенционална абдоминална ехография или конвенционална горна и долна гастроентероинтестинална ендоскопия; диагностика и лечение на остри, обострени и хронични гастроентерологични заболявания, без комплицирано протичане и при които не се предполагат инвазивни диагностични и терапевтични процедури, изискващи високо ниво на компетентност (голяма сложност).

1.3. Необходима налична апаратура в лечебното заведение, използвана за нуждите на диагностично-лечебния процес в областта на гастроентерологията: фибро/видеогастроскоп, фибро/видеосигмоидо- или фибро/видеоколоноскоп; наличие на ултразвуков апарат от нисък или среден клас.

1.4. Работещите в лечебното заведение лекари, които осъществяват дейности в областта на гастроентерологията трябва да са с придобита медицинска специалност "Гастроентерология" и квалификация по конвенционална абдоминална ехография и конвенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия с биопсия – първо ниво.

1.5. Други изисквания към лечебните заведения за извънболнична медицинска помощ – прилагат се действащите изисквания за оборудване на лечебните заведения в извънболничната помощ, както и конкретните изисквания към тези лечебни заведения на този стандарт, доколкото с него се въвеждат такива.

З. Изисквания за осъществяване на дейности в областта на гастроентерологията в лечебните заведения за болнична помощ. Нива на компетентност.

1. I ниво на компетентност (клиника/отделение по вътрешни болести):

1.1. Дейности по отношение на пациенти с гастроентерологични заболявания могат да се осъществяват като част от дейността на отделение/клиника от съответното или по-високо ниво на компетентност по медицинската специалност "Вътрешни болести".

1.2. В тези структури на лечебни заведения за болнична помощ се извършва диагностика на заболявания, които изискват провеждане на конвенционална абдоминална ехография или на конвенционална горна и долна гастроентероинтестинална ендоскопия; диагностика и лечение на остри, обострени и хронични гастроентерологични заболявания, без комплицирано протичане и при които не се предполагат инвазивни диагностични и терапевтични процедури, изискващи високо ниво на компетентност (голяма сложност); лечение на вече диагностицирани на по-високо ниво на компетентност заболявания, при които терапевтичният подход и схема на лечение са уточнени и стартирани.

1.3. Необходима налична апаратура в лечебното заведение, използвана за нуждите на диагностично-лечебния процес в структурата: фибро/видеогастроскоп, фибро/видеосигмоидо- или фибро/видеоколоноскоп; наличие на ултразвуков апарат от

нисък или среден клас.

1.4. От работещите в структурата лекари-специалисти най-малко 1 трябва да е с квалификация по конвенционална абдоминална ехография и конвенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия с биопсия – първо ниво.

1.5. Други изисквания към структурите от това ниво – прилагат се изискванията за нивото, определени с действащия медицински стандарт по медицинската специалност "Вътрешни болести".

2. II ниво на компетентност (клиника/отделение по гастроентерология; клиника/отделение по вътрешни болести II или III ниво):

2.1. Минимален брой специалисти:

2.1.1. В клиника/отделение по гастроентерология работят минимум 3 лекари, от които минимум 2 със специалност по гастроентерология.

2.1.2. От работещите в структурата лекари-специалисти минимум 1 е с квалификация по абдоминална доплерова ехография - второ ниво и минимум 1 е с квалификация по интервенционална гастроинтестинална ендоскопия - второ ниво.

2.2. Необходима налична в лечебното заведение апаратура, използвана за нуждите на диагностично-лечебния процес в структурата по гастроентерология за извършване на:

2.2.1. Абдоминална ехография - наличие на минимум един среден клас ултразвуков апарат за конвенционална ултразвукова диагностика с възможност за доплер ехография. Препоръчително е да са налице възможности за извършване на интервенционални процедури под ултразвук, контрастноусилена ехография и ендоскопска или ендоректална ехография.

2.2.2. Горна гастроинтестинална ендоскопия - наличие на минимум един фибро/видеогастроскоп, минимум един видеодуоденоскоп. Препоръчително е да са налице възможности за извършване на интервенционални диагностично-терапевтични процедури по време на горна фибро/видеоендоскопия. Наличие на един видеодуоденоскоп при наличие на специалист със свидетелство за професионална квалификация по ендоскопска ретроградна холангиопанкреатография (ЕРХПГ) и свързаните с нея интервенционални процедури - трето ниво.

2.2.3. Долна гастроинтестинална ендоскопия - наличие на минимум един фибро/видеоколоноскоп. Препоръчително е да са налице възможности за извършване на интервенционални диагностично-терапевтични процедури по време на долна ендоскопия.

2.3. Други условия:

2.3.1. Наличие на територията на лечебното заведение на клинична лаборатория от II ниво на компетентност с възможност за извършване на:

2.3.1.1. стандартен клинично-лабораторен панел при гастроентерологична патология: пълна кръвна картина с диференциално броене и морфология на Ег, С-реактивен протеин, коагулационен статус, кръвна захар, азотни тела, йонограма, общ белтък, албумин, трансаминази, холестазни ензими, амилаза в серум, общ/директен билирубин, урина - общо изследване;

2.3.1.2. специализирани биохимични, серологични, имунологични и други клинично-лабораторни изследвания.

2.3.2. Препоръчително е наличието на територията на лечебното заведение или на населеното място (склучен договор) на структура за извършване на вирусологични изследвания.

2.3.3. Осигурен достъп от лечебното заведение до микробиологична лаборатория – в неговата структура или по договор, с възможност за ELISA изследване.

2.3.4. Наличие в лечебното заведение на собствена структура за образна диагностика, разполагаща с рентгенова апаратура за изследване на гастроинтестиналния тракт. Осигурена компютърно-томографска (КТ) или магнитно-резонансна (МР) апаратура на територията на населеното място, с осигуряване на непрекъснато 24-часово обслужване на болницата, включително и при спешни състояния.

2.3.5. Наличие в лечебното заведение на анестезиологичен екип съгласно действащия медицински стандарт по медицинската специалност „Анестезиология и интензивно лечение“ за обезпечаване при необходимост на процедури под анестезия и реанимационни дейности.

2.3.6. Препоръчително е наличието на хирургично отделение/клиника или договор с лечебно заведение за болнична помощ, осъществяващо хирургична дейност на територията на населеното място.

2.3.7. Наличие на собствена или осигурена по договор структура (отделение/лаборатория) по обща и клинична патология на територията на населеното място.

2.4. Инструментални изследвания, извършвани в структура по гастроентерология от II ниво на компетентност:

2.4.1. Абдоминална ехография:

2.4.1.1. за практикуване на конвенционална абдоминална ехография се изисква квалификация по конвенционална абдоминална ехография;

2.4.1.2. за практикуване на абдоминална доплер ехография се изисква квалификация по абдоминална доплер ехография - второ ниво;

2.4.1.3. при наличие на специалист с професионална квалификация по интервенционална и ендоскопска абдоминална ехография - трето ниво, при съответна апаратура и задължително осигурена възможност за реанимационни и хирургични дейности може да се извършват в пълен обем процедури от интервенционалната и ендоскопската ехография.

2.4.2. Горна и долна гастроинтестинална ендоскопия:

2.4.2.1. за практикуване на конвенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия се изисква квалификация по конвенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия с биопсия - първо ниво;

2.4.2.2. за практикуване на интервенционална (високоспециализирана) горна и долна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност се изисква квалификация по интервенционална гастроинтестинална ендоскопия - второ ниво;

2.4.2.3. при наличие на специалист със сертификат за професионална квалификация по ЕРХПГ и свързаните с нея интервенционални процедури - трето ниво и съответна апаратура (видеодуоденоскоп и рентгенова уредба тип С-рамо) със задължителна обезпеченост от анестезиологичен, реанимационен и хирургичен екип може да се осъществяват в пълен обем интервенционални диагностични и терапевтични процедури на жлъчните пътища и панкреаса.

2.5. В структура по гастроентерология от II ниво на компетентност се осъществяват следните дейности - диагностика и лечение на остри, обострени и хронични заболявания на храносмилателната система, с комплицирано протичане и при които се предполагат инвазивни диагностични и терапевтични процедури:

2.5.1. Диагностика, консервативно лечение съобразно компетентностите на структурите от I и II ниво на компетентност на основни и някои по-редки нозологични единици в гастроентерологията, хепатологията, заболяванията на жлъчната система и панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума, разрешаване на диференциалнодиагностични проблеми чрез използването на допълнителни

специализирани патоморфологични, клиничко-лабораторни и инструментални изследвания за диагностика, изискващи по-високо ниво на компетентност и възможности, преценка относно насочване за последващо хирургично лечение.

2.5.2. Абдоминална доплер ехография - изисква се допълнителна квалификация по абдоминална доплер ехография.

2.5.3. Инвазивни процедури под ултразвуков контрол. Процедурите се практикуват от лекар с призната специалност по гастроентерология и/или вътрешни болести с допълнителна квалификация при наличие на посочената ултразвукова апаратура и задължителни допълнителни условия, както и наличие на допълнителна специализирана ултразвукова апаратура за конкретни диагностични и терапевтични процедури под ултразвуков контрол.

2.5.4. Интервенционална горна и долна терапевтична и диагностична гастроинтестинална ендоскопия. Процедурите се практикуват от лекар с призната специалност по гастроентерология и/или вътрешни болести с допълнителна квалификация при наличие на посочените основна ендоскопска апаратура и задължителни допълнителни условия, както и наличие на допълнителна специализирана ендоскопска апаратура за конкретни високоспециализирани ендоскопски диагностични и терапевтични процедури.

2.5.5. Извършване на перкутанна чернодробна биопсия.

2.5.6. Извършване на диагностична и/или терапевтична парацентеза.

2.5.7. Диагностика, а при наличие на съответна техника (КТ, ЯМР) – и определяне на стадия на онкологичните заболявания в гастроентерологията (с локализация в хранопровод, стомах, тънки черва, дебело черво, анален канал, черен дроб, панкреас, жлъчна система, перитонеум, ретроперитонеум и др.).

2.5.8. Долекуване на вече диагностицирани на същото или по-високо ниво на компетентност заболявания, при които терапевтичният подход и схема на лечение са уточнени и стартирани.

2.5.9. Симптоматично лечение при хронично прогресиращи и терминални неонкологични и онкологични заболявания в сферата на гастроентерологията, хепатологията, заболяванията на жлъчната система, панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума.

2.5.10. Провеждане на обучение и допълнителни квалификации в сферата на гастроентерологията съобразно относимите нормативни актове.

2.6. Минимален обем дейност - минимум 380 преминали пациенти на 10 болнични легла годишно.

3. III ниво на компетентност (клиника/отделение по гастроентерология):

3.1. Минимален брой специалисти: минимум 5 лекари, от които минимум 3 лекари с призната специалност по гастроентерология; минимум 2 с квалификация по конвенционална абдоминална ехография; минимум 2 с квалификация по абдоминална доплер ехография; минимум 1 с квалификация по интервенционална абдоминална ехография; минимум 3 с квалификация по конвенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия; минимум 2 с квалификация по интервенционална горна и долна гастроинтестинална ендоскопия и минимум 1 с квалификация по ЕРХП и свързани интервенционални ендоскопски процедури.

3.2. Необходима налична в лечебното апаратура, използвана за нуждите на диагностично-лечебния процес в структурата по гастроентерология за извършване на:

3.2.1. Абдоминална ехография - препоръчително е наличието на минимум един висок клас ултразвуков апарат за конвенционална ултразвукова диагностика с възможност за доплер ехография, контрастноусилена ехография и ендоскопска

ехография и минимум един среден или висок клас ултразвуков апарат за конвенционална ултразвукова диагностика с възможност за доплер ехография и ендоректална ехография. Минимум единият от двата апарата следва да бъде оборудван за извършване на интервенционални процедури под ултразвуков контрол. Наличието на възможности за лапароскопска и интраоперативна ехография е препоръчително.

3.2.2. Горна гастроинтестинална видеоендоскопия - наличие на минимум два видеогастроскопа, минимум един видеодуоденоскоп. Задължително допълнително ендоскопско оборудване за извършване на основни интервенционални диагностично-терапевтични процедури със среден обем на сложност по време на горна видеоендоскопия. Препоръчително е наличието на допълнително специализирано ендоскопско оборудване за извършване на интервенционални диагностично-терапевтични процедури с голям обем на сложност по време на горна видеоендоскопия, както и за извършване на ЕРХПГ и свързани с нея интервенционални диагностични и терапевтични процедури на papilla Vateri/сфинктер Одди, жлъчните пътища и панкреаса.

3.2.3. Долна гастроинтестинална видеоендоскопия - наличие на минимум два видеоколоноскопа. Задължително допълнително ендоскопско оборудване за извършване на основни интервенционални диагностично-терапевтични процедури със среден обем на сложност по време на долна видеоендоскопия. Препоръчително е наличието на допълнително специализирано ендоскопско оборудване за извършване на интервенционални диагностично-терапевтични процедури с голям обем на сложност по време на долна видеоендоскопия.

3.3. Други условия:

3.3.1. Наличие на територията на лечебното заведение на клинична лаборатория от II или III ниво на компетентност с възможност за:

3.3.1.1. извършване на стандартен клинично-лабораторен панел при гастроентерологична патология: пълна кръвна картина с диференциално броене и морфология Ег, коагулационен статус, С-реактивен протеин, кръвна захар, азотни тела, йонограма, общ белтък, албумин, трансаминази, холестазни ензими, амилаза в серум, общ/директен билирубин, урина - общо изследване;

3.3.1.2. извършване на специализирани биохимични, серологични, имунологични и други клинично-лабораторни изследвания; извършването на вирусологични изследвания е задължително.

3.3.2. Наличие в лечебното заведение на собствена структура по образна диагностика, разполагаща с рентгенова апаратура за изследване на гастроинтестиналния тракт. Наличие на КТ или МР апаратура на територията на населеното място с осигуряване на непрекъснато 24-часово обслужване на болницата, включително и при спешни състояния.

3.3.3. Осигурен достъп от лечебното заведение до микробиологична лаборатория – в неговата структура или по договор, с възможност за ELISA изследвания.

3.3.4. Наличие в лечебното заведение на отделение/клиника по анестезиология и интензивно лечение с обезпечаване на процедури под анестезия и реанимационни дейности при необходимост.

3.3.5. Наличие в лечебното заведение на хирургично отделение/клиника от II или III ниво на компетентност. Допуска се договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място.

3.3.6. Наличие на територията на населеното място на структура (отделение/лаборатория) по обща и клинична патология.

3.3.7. Наличие на съвременна аудио-визуална апаратура и помещения,

осигуряващи наличие на съвременно ниво на обучение.

3.3.8. В клиниката/отделението по гастроентерология от III ниво на компетентност могат да бъдат извършвани изследвания на порфирини и молекулярна диагностика на вирусни заболявания на черния дроб.

3.4. Инструментални изследвания в структура по гастроентерология от III ниво:

3.4.1. Абдоминална ехография:

3.4.1.1. за практикуване на конвенционална абдоминална ехография се изисква квалификация по конвенционална абдоминална ехография;

3.4.1.2. за абдоминална доплер ехография се изисква квалификация по абдоминална доплер ехография;

3.4.1.3. за практикуване на интервенционална и ендоскопска ехография се изисква наличие на съответна апаратура, квалификация по интервенционална абдоминална ехография, както и възможност за реанимационни дейности и хирургична обезпеченост при възникване на усложнения.

3.4.2. Горна гастроинтестинална ендоскопия:

3.4.2.1. за практикуване на конвенционална горна гастроинтестинална ендоскопия се изисква квалификация по горна гастроинтестинална ендоскопия;

3.4.2.2. за практикуване на интервенционална (високоспециализирана) горна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност се изисква квалификация по интервенционална (високоспециализирана) горна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност;

3.4.2.3. за практикуване на интервенционална (високоспециализирана) горна гастроинтестинална ендоскопия с голяма сложност се изисква квалификация по интервенционална (високоспециализирана) горна гастроинтестинална ендоскопия с голяма сложност;

3.4.2.4. за практикуване на ЕРХПГ и свързани с нея интервенционални (високоспециализирани) диагностични и терапевтични процедури на *papilla Vateri*/сфинктер Одди, жлъчните пътища и панкреаса се изисква квалификация по ЕРХПГ и свързани интервенционални ендоскопски процедури.

3.4.3. Долна гастроинтестинална ендоскопия:

3.4.3.1. за практикуване на конвенционална долна гастроинтестинална ендоскопия се изисква квалификация по долна гастроинтестинална ендоскопия;

3.4.3.2. за практикуване на интервенционална (високоспециализирана) долна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност се изисква квалификация по интервенционална (високоспециализирана) долна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност;

3.4.3.3. за практикуване на интервенционална (високоспециализирана) долна гастроинтестинална ендоскопия с голяма сложност се изисква квалификация за интервенционална (високоспециализирана) долна гастроинтестинална ендоскопия с голяма сложност.

3.5. В структура по гастроентерология от III ниво на компетентност се осъществяват следните дейности:

3.5.1. Лечение на всички остри, обострени и хронични заболявания на храносмилателната система, с комплицирано протичане и при които се предполагат инвазивни и интензивни диагностични и терапевтични процедури:

3.5.1.1. диагностика, консервативно лечение на всички заболявания в областта на гастроентерологията, хепатологията, заболяванията на жлъчната система и панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума;

3.5.1.2. разрешаване на сложни диференциалнодиагностични проблеми чрез използването на допълнителни специализирани патоморфологични, клиничко-

лабораторни, инструментални и инвазивни изследвания за диагностика, изискващи най-високо ниво на компетентност и възможности, преценка относно насочване за последващо хирургично лечение;

3.5.1.3. абдоминална доплер ехография - изисква се квалификация по абдоминална доплер ехография;

3.5.1.4. инвазивни процедури под ултразвуков контрол съобразно компетентностите на структурата от III ниво на компетентност. Процедурите се практикуват от лекар с призната специалност по гастроентерология и/или вътрешни болести с допълнителна квалификация по интервенционална абдоминална ехография при наличие на посочените ултразвукова апаратура и задължителни допълнителни условия, както и наличие на допълнителна специализирана ултразвукова апаратура за конкретни високоспециализирани диагностични и терапевтични процедури под ултразвуков контрол;

3.5.1.5. интервенционална (високоспециализирана) горна и долна терапевтична и диагностична гастроинтестинална ендоскопия. Процедурите се практикуват от лекар с призната специалност по гастроентерология и/или вътрешни болести с допълнителна квалификация по интервенционална (високоспециализирана) горна и долна гастроинтестинална ендоскопия с умерена сложност при наличие на посочените основна ендоскопска апаратура и задължителните допълнителни условия, както и наличие на ендоскопска апаратура за конкретни високоспециализирани ендоскопски диагностични и терапевтични процедури с умерена сложност;

3.5.1.6. интервенционална (високоспециализирана) горна и долна терапевтична и диагностична гастроинтестинална ендоскопия с голяма сложност. Процедурите се практикуват от лекар с призната специалност по гастроентерология и/или вътрешни болести с допълнителна квалификация по интервенционална (високоспециализирана) горна и долна гастроинтестинална ендоскопия;

3.5.1.7. ЕРХПГ и свързани с нея интервенционални (високоспециализирани) диагностични и терапевтични процедури на papilla Vateri/сфинктер Одди, жлъчните пътища и панкреаса;

3.5.1.8. извършване на перкутанна чернодробна биопсия;

3.5.1.9. извършване на диагностична и/или терапевтична парацентеза;

3.5.1.10. определяне и провеждане на специализирана биологична терапия при възпалителните чревни заболявания;

3.5.1.11. стартиране на специализирана антивирусна терапия при хронични вирусни хепатити;

3.5.1.12. определяне, насочване, подготовка и проследяване на пациенти за и след чернодробна трансплантация (изисква се допълнителна квалификация);

3.5.1.13. лечение на вече диагностицирани заболявания, при които терапевтичният подход и схема на лечение са уточнени и стартирани;

3.5.1.14. симптоматично лечение при хронично прогресиращи и терминални неонкологични и онкологични заболявания в сферата на гастроентерологията, хепатологията, заболяванията на жлъчната система, панкреаса, перитонеума и ретроперитонеума;

3.5.1.15. извършване на междуболнични консултации в сферата на гастроентерологията;

3.5.1.16. провеждане на обучение и допълнителни квалификации в сферата на гастроентерологията съобразно нормативните актове.

3.5.2. Диагностика и стадиране на онкологични заболявания в гастроентерологията (с локализация в хранопровод, стомах, тънки черва, дебело черво, анален канал, черен дроб, панкреас, жлъчна система, перитонеум, ретроперитонеум и

други).

3.6. Минимален обем дейност - минимум 380 преминали пациенти на 10 болнични легла годишно или над 90 % използваемост на легловия фонд.

3.7. Дейностите по т. 3.5 могат да бъдат извършвани и в болнични структури по медицинската специалност "Вътрешни болести" от III ниво на компетентност в случай, че тези структури отговарят на всички изисквания на настоящия медицински стандарт за структура по гастроентерология от III ниво на компетентност.

И. Човешки ресурси в клиника/отделение по гастроентерология в лечебно заведение за болнична медицинска помощ.

1. Началникът на клиника/отделение по гастроентерология е лекар с призната специалност по гастроентерология. Началникът на клиника следва да е и хабилитирано лице.

2. В клиника/отделение по гастроентерология работят лекари с придобита специалност по гастроентерология, друга медицинска специалност (вътрешни болести), лекари в процес на специализация и лекари без придобита специалност.

3. Броят на лекарите със специалност не може да е по-малък от 50% от общия брой на работещите лекари.

4. Лекарите, извършващи високоспециализирана дейност в отделения/клиники по гастроентерология, трябва да са придобили професионална квалификация за извършването им.

5. Специалисти по здравни грижи в клиники/отделения по гастроентерология:

5.1. Старша медицинска сестра - 1 на клиника/отделение по гастроентерология с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравните грижи".

5.2. Сестрински състав - минимум 4 сестри за осигуряване на непрекъснат работен график в самостоятелна структура. Препоръчително е съотношението сестри:лекари - 2:1.

К. Контрол на качеството на дейността.

Ежегодно Българското дружество по гастроентерология, ендоскопия и абдоминална ехография актуализира консенсусите на болестните единици, задължителни за всички медицински специалисти, практикуващи гастроентерология.